

Ultreia 59

juli 2016

In deze Ultreia

- Pelgrims Roncesvalles
- Tentoonstelling Francés
- Dag van Sint Jacob
- Hospitaleren Norte
- Twee maal duizend
- Webwinkel nieuws
- Het NGSJ en ik
- Mijn boek
- Salida
- Colofon

Van de redactie

Het is juli: op de 25e is het de naamdag van Sint Jacob. In Utrecht is die dag een viering tijdens welke oud-hoofdredacteur van de Jacobsstaf Bram van der Wees antwoord gaat pogen te geven op de vraag 'Die Jacobus, wie is dat eigenlijk?'

Precies die vraag hield mij bezig op mijn eerste camino in 2010. Ik kocht een rugzak en een slaapzak. Zonder verdere voorbereiding of kennis vertrok ik daarna naar Spanje om de Camino del Norte te lopen.

Tijdens de eerste dagen langs de noordkust was alles me vreemd: de herbergen met avondklok, de wegwerkers en bakkersvrouw die me een 'buen camino' toewensten en de bonte stoet medepelgrims. Maar het was ook fijn: de zon scheen, de kust was prachtig, zo veel aardige mensen en elke avond was er eten, een douche en een bed. Ik voelde me op een merkwaardige manier 'beschermd'.

Die bescherming, dat was Jacob, zo besloot ik al op de tweede dag. Ergens was een vriendelijke figuur die – waarschijnlijk van boven – op mij paste. Als een goede ouder zorgde hij er telkens voor dat ik kreeg wat ik nodig had: niet noodzakelijk dat wat ik wilde, maar dat wat goed voor me was. Ik vertelde 'm veel en hij bleek een goede luisteraar te zijn en over een gezonde dosis humor te beschikken. Ook geklaag als het me even niet zo goed ging verdroeg hij goed.

Toen ik in Santiago aankwam, was onze relatie me dierbaar geworden. Ik bezocht de tombe met zijn resten in de kathedraal, en omhelsde het beeld. Dat voelde vreemd: alsof ze niet van die gulle, aardige en grappige man waren die de tocht zo bijzonder had gemaakt. En ook dat wat ik, eenmaal weer thuis, over hem las leek niet over mijn imaginaire vriend te gaan: vooral de bijnaam De Morendoder kon gewoon niet van 'mijn' Jacob zijn.

Ik probeer zo veel mogelijk dat beeld van de apostel zoals ik hem in 2010 leerde kennen vast te houden. Hij is degene die het lopen van een camino voor mij anders maakt dan de gewone langeafstandswandeling. Maar misschien ga ik toch naar Utrecht om naar het antwoord van Van der Wees te luisteren.

Ria Meinema

24.000 pelgrims in Roncesvalles

De herberg in Roncesvalles beleefde dit jaar een koud en nat voorjaar. Het seizoen is inmiddels halverwege, en van half maart tot 8 juli brachten ruim 24.000 pelgrims de nacht in de albergue van Roncesvalles door.

Ondanks het uitgeroepen Heilig Jaar van Barmhartigheid, én de daarmee samenhangende berichten over een heel drukke Camino Francés dit jaar, daalde in Roncesvalles het aantal pelgrims licht ten opzichte van vorig jaar. Toen overnachtten in dezelfde periode ruim 25.000 pelgrims in de herberg. Een mogelijke verklaring hiervoor zijn de slechte weersomstandigheden.

Om de werkzaamheden goed aan te kunnen worden de laatste jaren meer hospitaleros dan voorheen ingezet: dit jaar reizen maar liefst 137 vrijwilligers van het Genootschap naar Roncesvalles om pelgrims te ontvangen. Hun verhalen in het Libro de Oro verhalen over collegiale samenwerking, hard werken en roerende ontmoetingen met pelgrims.

Roncesvalles is dus volop in beweging. Helaas zijn de voorziene extra slaapplekken op het terrein nog niet gerealiseerd. Momenteel bedraagt de capaciteit van de herberg 345 bedden.

Ook voor het volgende seizoen zijn nieuwe vrijwilligers nodig. Leden van het Genootschap met camino-ervaring, die graag wat terug willen doen voor de ontvangen gastvrijheid tijdens hun camino, kunnen zich aanmelden via de [website](#) van het Genootschap.

Tentoonstelling Camino Francés

In Museumpark Heilig Land Stichting Orientalis bij Nijmegen is tot 14 november een tentoonstelling over de Camino Francés te zien. De pelgrimage naar Santiago de Compostela wordt in beeld gebracht door objecten afkomstig uit de collecties van het Centrum voor Kunsthistorische Documentatie en het Katholiek Documentatie Centrum van de Radboud Universiteit en van Museumpark Orientalis. De getoonde objecten zijn onder andere originele persoonlijke pelgrimssouvenirs, reisattributen en briefkaarten.

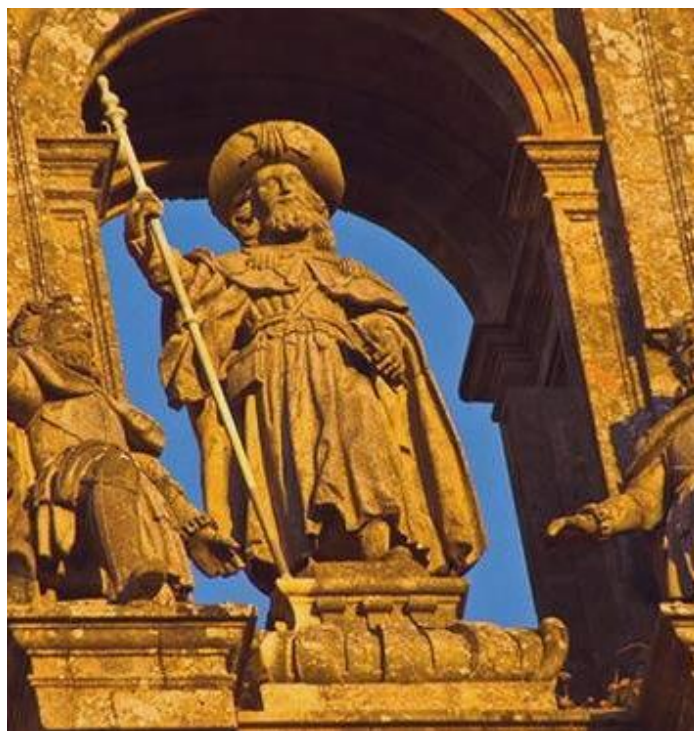
De tentoonstelling in het Binnenmuseum van het park is te zien van dinsdag tot en met zondag, van 11.00 tot 17.00 uur. Meer informatie vind je op de [website](#) van het Museumpark.

25 juli: de dag van Sint Jacob

In Nederland worden naamdagen niet vaak gevierd, maar de viering van die van Sint Jacob op 25 juli is een traditie binnen het Genootschap.

Ook dit jaar wordt er door de regio's weer een mooi aanbod van vieringen ter ere van deze dag verzorgd: er wordt gewandeld, gefietst, er worden klokken geluid, missen gehouden, verhandelingen gehouden en natuurlijk ook nageborreld tijdens diverse cafés Saint Jacques. Informatie over de activiteiten vind je in de regionieuwsbrieven, via de [regiopagina's](#) op de website van het Genootschap, en via onze [facebook-pagina](#) en [-groep](#).

Een greep uit de festiviteiten:

Zaterdag 23 juli

- Regio Den Haag: fietstocht en wandeltocht met na afloop café Saint Jacques. Meer informatie vind je [hier](#).

Zondag 24 juli

- Regio Den Bosch: een mis, koffie en een wandeling van 10 km. Meer informatie vind je [hier](#).
- Regio Noord-Holland Benoorden 't IJ: rondwandeling.

Maandag 25 juli

- Regio Utrecht: luiden van de klokken van de Jacobikerk, pelgrimsliederen door genootschapskoor El Orfeón Jacobeo en een causerie met antwoord op de vraag 'Zeg meneer, die Jacobus, wie is dat eigenlijk?' Meer info vind je [hier](#).
- Regio Limburg: een zegening, wandeling, koffie, dienst en een nazit. Meer informatie vind je [hier](#).
- Regio Zuidoost: 'Camino in de Kempen' in Vessem. Georganiseerd samen met de Jacobushoeve en de Pelgrimshoeve Kafarnaüm. Meer informatie vind je [hier](#).

Zondag 31 juli

- Regio Arnhem/Nijmegen: oecumenische viering, koffie en brood, een wandeling en drank met lekkernijen. Meer informatie vind je [hier](#).

Interview kleinschalig hospitaleren op de Camino del Norte

'De grootste beloning voor een hospitalero is de glimlach van een pelgrim'

De Werkgroep Hospitaleren wil de leden van het Genootschap graag wijzen op het vrijwillig werken als hospitalero in kleinschalige herbergen. Zo onderhouden we bijvoorbeeld contacten met de *Agrupación hospitaleros voluntarios para Bizkaia* die vijf herbergen beheert langs de Camino del Norte. Onlangs stond er in een

lokale Baskische krant een [interview](#) met Juanjo Mateu, de coördinator van de Agrupación. Klik [hier](#) voor de Nederlandse vertaling van het interview. Meer informatie over deze herbergen kun je nalezen op de [webpagina](#) van de werkgroep hospitaleren of opvragen bij Karline Vandenbroecke, [werkgroep hospitaleren](#).

Tweemaal duizend pelgrims

Op 28 juni meldde zich in de Huiskamer van de Lage Landen in Santiago de duizendste pelgrim van dit seizoen voor een kop koffie en een goed gesprek.

Op exact dezelfde datum verwelkomde de facebookpagina van het Genootschap haar duizendste lid. In acht maanden tijd groeide deze 'virtuele albergue' van niets naar een levendig en inspirerend virtueel onderkomen waarin ruimte is voor alle camino-gerelateerde praktische vragen, nuttige adviezen, bijzondere ervaringen,

updates van mensen onderweg en opmerkelijke caminonieuwtjes. Nog geen lid en zin om mee te praten/lezen? Ga naar de [groep](#) en kies voor 'lid worden'. Voor de koffie moet je echter zelf zorgen.

Nieuws uit de webwinkel

A Pilgrim's guide to the Camino Portugués

Deze populaire gids is nu weer leverbaar; de nieuwe voorraad is aangekomen uit Engeland. De Engelstalige gids geeft een beschrijving van de route vanaf Lissabon, via Porto naar Santiago de Compostela.

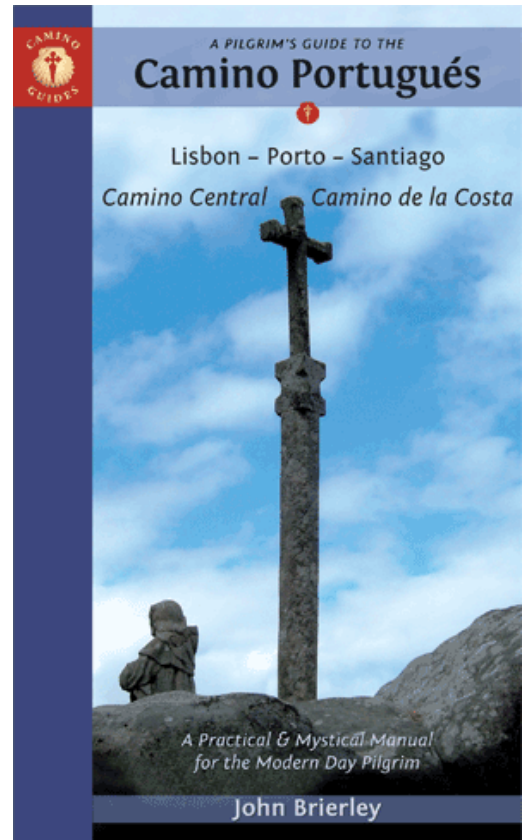
De gids is uitgevoerd als paperback en bevat:

- 23 kaartjes voor dagetappes met bijbehorende hoogteprofielen. Op de kaartjes zijn alternatieve routes aangegeven. Van de steden zijn afzonderlijke kaartjes opgenomen.
- Een lijst met pelgrimsonderkomens en andere overnachtingsmogelijkheden
- Informatie over de geschiedenis van Portugal in het algemeen en bijzonderheden waar de pelgrim langs komt.
- Het spirituele aspect van de pelgrimstocht komt uitgebreid aan bod, met per etappe spirituele teksten ter overweging.
- Nieuw opgenomen in deze editie is de onlangs van officiële status voorziene variant de Camino de la Costa (de route vanaf Porto naar Redondela via de kust).

De gids kost 18,80 euro. Leden van het Genootschap kunnen deze bestellen via de [webwinkel](#).

Fietsrouteboekjes Sint Jacobs Fietsroute

Tot ieders verdriet is deze gids geheel uitverkocht. Voor deze gidsen werd kaartmateriaal van Michelin gebruikt. De vergoeding die Michelin vraagt voor toekomstig gebruik van de kaarten is zodanig verhoogd dat de uitgever heeft besloten andere bronnen aan te boren. Dat brengt echter extra werk met zich mee. Voor de gidsen *Langs Oude Wegen en Pelgrimssteden* is dat reeds afgerond, maar nog niet voor *Sint Jacobs Fietsroute*. De uitgever heeft laten weten dat de gidsen waarschijnlijk niet meer in 2016 zullen verschijnen.

Het Genootschap is een vereniging voor en door pelgrims. Ruim 400 mensen zijn actief voor de vereniging om alle activiteiten te realiseren. Het organiseren van de regiowandelingen, het ontvangen van pelgrims op de camino in Spanje, het informeren van pelgrims op verschillende plekken in Nederland, het bijhouden van de website: het gebeurt allemaal door vrijwilligers. In deze rubriek laten we elke maand één van hen aan het woord; over zijn/haar fascinatie voor de camino, over gelopen en gefietste tochten en over de bezigheden voor het Genootschap.

Frans Hofstra - Franeker

Mijn vrouw Agnes was de aanstichtster van onze pelgrimage naar Santiago. Ik ben zelf meer een fietser, maar had deze tocht te voet voor geen goud willen missen. Op 26 maart 2010 vertrokken we lopend vanuit Sint Jacobiparochie en op 14 juli arriveerden we in Santiago. Een tocht met veel bijzondere momenten: aankomen in Vézelay met zijn prachtige basiliek, het engelenzang daar tijdens de vespers, de ontvangst door hospitaleros in de refugios onderweg, onbezorgd lopen op het mooie platteland, de ontmoetingen met medepelgrims met allemaal hun eigen achtergrond, en de fysieke ervaring van je lijf dat je elke dag weer verder brengt, en je niet in de steek laat, ondanks regen, kou, hitte en lichamelijke inspanningen. In 2014 liepen we samen van Santiago naar Finisterra en Muxia. En voor 2017 staat de Via de la Plata op de planning; een tocht die we dit jaar wegens het overlijden van mijn moeder hebben moeten uitstellen.

Dat ik actief werd voor het Genootschap is te danken aan een voormalig penningmeester van het Genootschap. Toen wij in 2010 aankwamen in Roncesvalles werkte hij als hospitalero in de herberg. Hij hoorde dat we uit Friesland kwamen, en vroeg ons of we mee wilden werken aan het op te richten pelgrimsinformatiecentrum in Sint Jacobiparochie. Na onze terugkomst zijn we daarmee aan de slag gegaan en in april 2011 werd het centrum officieel geopend. Samen met twee andere leden verzorg ik de coördinatie van het centrum. We zijn elke tweede en vierde zaterdag van de maand open, en met 24 vrijwilligers proberen we aspirant-pelgrims en belangstellenden zo goed mogelijk te informeren over de voet- en fietstochten naar Santiago.

Verder ben ik op dit moment betrokken bij het project *Santiago aan het Wad*. In het kader van de viering van Leeuwarden als Culturele Hoofdstad in 2018 organiseren we in het voorjaar een pelgrimage. Kijk voor meer informatie daarover op onze [facebookpagina](#) of op het [twitteraccount](#). Ook ben ik sinds een paar jaren actief als hospitalero in de herberg van Roncesvalles. Ik doe dit omdat ik het leuk vind om mijn ervaringen van de camino met anderen te delen en om mensen te ontmoeten die ook de ervaring van de camino hebben. Veel dingen die te maken hebben met historie boeien mij. Dat vind ik ook het mooie van de camino. Het is niet zomaar een wandeltocht of sportieve prestatie; je loopt in de traditie van eeuwen met vele voorgangers.

mijn boek

Ultreia-lezers die geïnspireerd door hun pelgrimage een boek schreven, kunnen dat hier onder de aandacht brengen. Het betreft dus geen recensies van de redactie. Stuur een beschrijving van het boek (maximaal 300 woorden) naar ultreia@santiago.nl met een foto van de cover. Voor onze bibliotheek ontvangen wij graag een hard copy exemplaar: Nederlands Genootschap van Sint Jacob, Bibliotheek, Janskerkhof 28a, 3512 BN UTRECHT

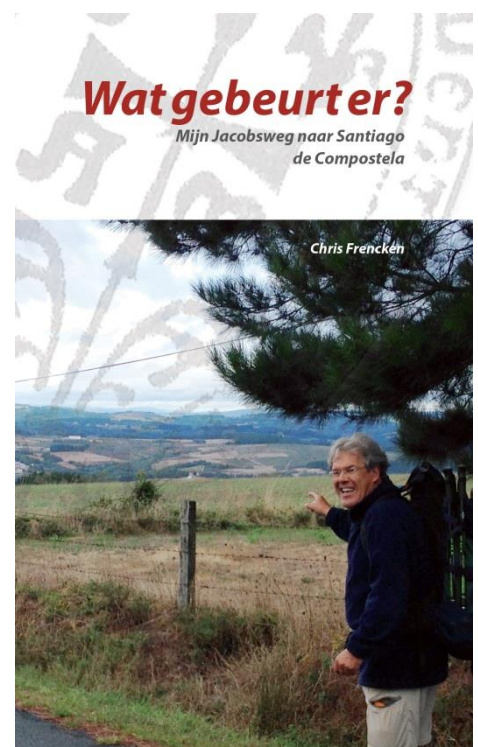
Wat gebeurt er? – Chris Frencken

‘De benen zijn de wielen van de creativiteit’, zei Albert Einstein ooit. Venlonaar Chris Frencken heeft zich door de woorden van de beroemde geleerde laten inspireren. Zijn wandeltocht naar Santiago de Compostella zette hem aan tot het schrijven van een boek. In *Wat gebeurt er?* doet hij enthousiast verslag van zijn pelgrimstocht (2014-2015) vol unieke ervaringen en boeiende ontmoetingen, waarbij hij van de ene verbazing in de andere valt.

Chris Frencken (Roermond, 1949) werkte dertien jaar als officier bij de Koninklijke Landmacht. Daarna was hij Materials Manager bij Digital Equipment en Operationeel Directeur Europa bij NAVTEQ. Na zijn vervroegde pensionering begeleidt hij voor het bedrijf Fith mensen met een beperking naar een baan. Lange afstandswandelen is zijn grote hobby. In *Wat gebeurt er?* voert rasverteller Frencken de lezer in dagboekvorm mee langs kabbelende beekjes en pittoreske dorpjes, nu eens dwars door wijnvelden, dan over uitgestrekte Spaanse hoogvlaktes. En passant doet hij verslag van zijn ontmoetingen en gesprekken met collega-pelgrims en de lokale bevolking. Wat dit boek onderscheidt van de meeste andere die over deze populaire tocht geschreven zijn, is de praktijkgerichtheid. Frencken evalueert uitvoerig wat goed en vooral ook wat fout ging en reikt talloze, vernuftige verbeteringsuggesties aan. *Wat gebeurt er?*, een absolute aanrader voor wie van plan is om in zijn voetsporen te treden.

U kunt in te bezit komen van deze 264 pagina's dikke paperback door 22,00 over te maken naar bankrekening NL59 INGB 0006 6479 20 t.n.v. van Chris Frencken, Venlo. U krijgt het boek dan thuisgestuurd.

ISBN/EAN: 978-90-824907-0-1

De Camino de Levante – Ed van der Aa

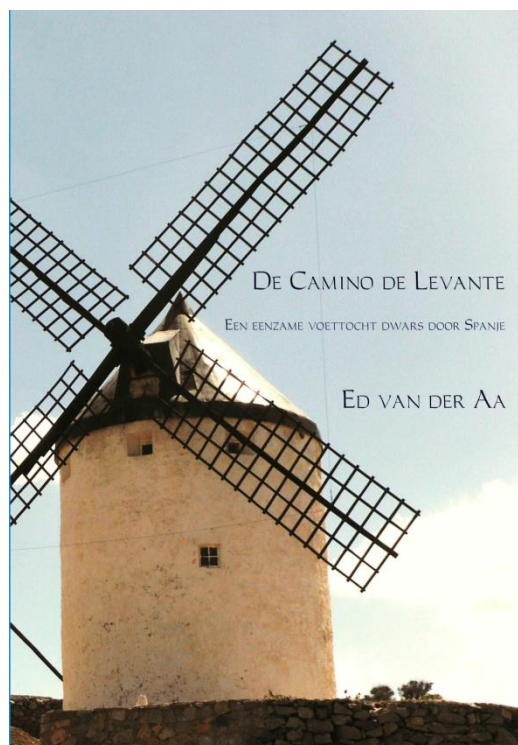
Een eenzame voettocht dwars door Spanje

Het kon niet uitblijven: voor de derde keer op pelgrimsreis, nu vanuit het oosten naar het westen van Spanje. Van 23 maart tot en met 8 mei 2016 liep ik over de Camino de Levante in veertig dagen 815 km van Valencia naar Zamora. Zeven extra dagen gebruikte ik voor stedenbezoek. Mijn voornemen om de Ruta de la Lana (van Alicante naar Burgos) er meteen op te laten volgen, had een andere afloop dan gepland. Lees daarover in dit boek, met als basis mijn dagboekmails, een aantal gedichten en 163 foto's. Het is via Bol.com te bestellen, maar om de kosten te drukken, houd ik de verkoop en bezorging deels in eigen hand.

Prijs: 20 euro (exclusief verzendkosten: 4 euro binnen Nederland, 6 euro naar het buitenland). Bestellen kan door overmaking van het juiste bedrag (inclusief de verzendkosten) op IBAN rekening. NL14 RABO 0104 8942 45 van de Rabobank Roermond ten name van E. van der Aa (BIC: RABONL2U). Vergeet niet het verzendadres te vermelden of per e-mail door te geven.

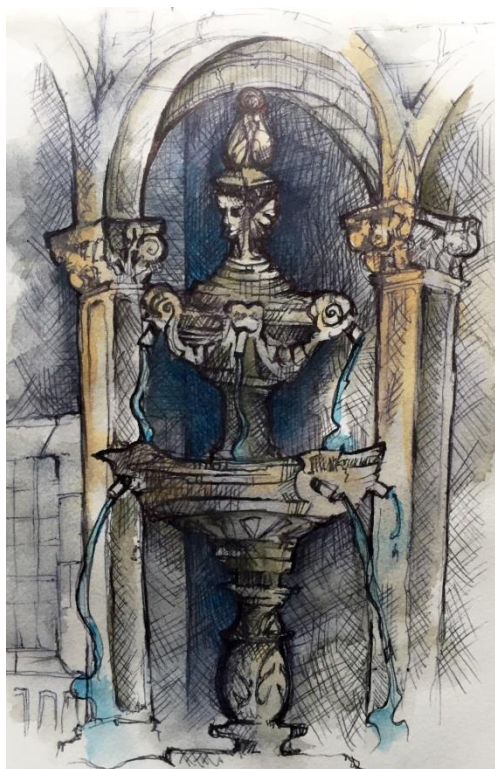
Voor meer informatie: edvanderaa@home.nl.

ISBN: 9789402152272

korte berichten en weetjes

Aquarellen in Los Reyes Católicos

Wie in de maand juli nog in Santiago de Compostela is kan wellicht de tentoonstelling van Kari Gale bezoeken in het Hostal Reis Católicos (de parador naast de kathedraal). De tentoonstelling, onder de naam 'The Art of Walking: An Illustrated Journey on the Camino de Santiago' bestaat uit aquarellen en korte verhaaltjes over gewone en ongewone momenten op de weg naar Santiago. Kari Gale, een Amerikaanse die ook geruime tijd in Spanje woonde, liep de Franse route in 2013 en in de herfst van 2015 van Lissabon naar Santiago waarna in november nog de afsluiting naar Muxía en Fisterra volgde. De tentoonstelling is te zien in een van de binnentuinen van de parador van 11.00 tot 14.00 en van 16.00 tot 19.00 uur.

Bron: El Correo Gallego. Tekst: Marjan Blümer

Spaans caminospel

Na de Playmobilexpositie in de vorige Ulteia troffen we deze maand het bordspel *Santiago* aan dat onlangs op de Spaanse markt kwam. Het spel begint in Saint-Jean-Pied-de-Port en voert over de Camino Francés, langs dertig etappeplaatsen naar Santiago. Het kan gespeeld worden door twee tot zes spelers. Elke pelgrim-pion gaat van start met een rugzak met maximaal drie artikelen. Onderweg kun je meer uitrusting bemachtigen, waarbij je verstandige keuzes moet maken: pleisters, GPS, een fles water, een slaapzak, eten, een poncho... De pion-pelgrim komt natuurlijk ook de nodige moeilijkheden tegen: blaren, regen, hitte. Doel van het spel is om uiteindelijk te geraken bij de crypte onder het altaar in de kathedraal van Santiago.

Bron: Religión en Libertad

Colofon

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website van het Genootschap: www.santiago.nl. Nieuwtjes en activiteiten van het Genootschap vind je ook op onze [facebookpagina](#). Tips en ervaringen met andere pelgrims uitwisselen kan als je lid wordt van onze [facebookgroep](#).

Redactie: Ria Meinema
Redactieadviseur: Suzanne van der Beek
Verzending: Han Pronker

De volgende Ultreia verschijnt medio augustus 2016.
Wij zien uw kopij graag voor 1 augustus tegemoet via
ultreia@santiago.nl

Aanwijzingen voor de auteur

Ultreia wil attenderen op allerlei aan de camino gerelateerde zaken en streeft naar korte berichten. Kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vetgedrukt, onderstreept of met kaders. Met een foto of illustratie bij het artikel zijn we ook altijd blij.

Activiteiten van derden

In Ultreia is ook plaats voor de aankondiging van activiteiten van derden. Opname in Ultreia betekent echter niet dat het Genootschap garant staat voor de kwaliteit ervan.

